

Т. Коваль, О. Граб. Мистецтво як інструмент збереження національної ідентичності в умовах безпекового середовища /Коваль Т. Граб О.//Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези X Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 18-19 жовтня 2024 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2024. С.187-188. <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/20901>

Автор

Т. Коваль, О. Граб
T. Koval, O. Grab.

Назва

Мистецтво як інструмент збереження національної ідентичності в умовах безпекового середовища.
Art as a tool for preserving national identity in a safe environment.

Анотації

Стаття присвячена дослідженню ролі мистецтва у збереженні національної ідентичності в умовах сучасного безпекового середовища, яке характеризується численними викликами, включаючи інформаційні війни, глобалізацію та локальні конфлікти. Проаналізовано, як різні форми мистецького вираження, такі як література, музика, живопис, театр та кіно, сприяють формуванню та підтримці колективної пам'яті, національної свідомості та культурного спадку. Приділено увагу ролі мистецтва у протидії загрозам культурної асиміляції та втрати національної ідентичності. У статті також розглядаються приклади використання мистецтва як інструменту консолідації суспільства та підтримки морального духу в умовах кризових ситуацій.

The article is devoted to the study of the role of art in preserving national identity in the conditions of the modern security environment, which is characterized by numerous challenges, including information wars, globalization and local conflicts. It analyzes how various forms of artistic expression, such as literature, music, painting, theater and cinema, contribute to the formation and maintenance of collective memory, national consciousness and cultural heritage. Attention is paid to the role of art in countering the threats of cultural assimilation and loss of national identity. The article also examines examples of the use of art as a tool for consolidating society and supporting morale in crisis situations.

Ключові слова

Національна ідентичність, сучасне безпекове середовище, мистецька підготовка.

National identity, modern security environment, artistic training.

У сучасному глобалізованому світі питання актуальності формування національно-культурної ідентичності обумовлено необхідністю осягнення й засвоєння національно-культурних цінностей українського народу, історичної пам'яті, збереження національної аутентичності та традицій. Одним з найбільш ефективних інструментів збереження цієї ідентичності є мистецтво, яке виступає як форма самовираження нації, збереження її культурної спадщини та трансляції цінностей наступним поколінням [3, с. 210].

«...Мистецтво має здатність впливати на свідомість громадян, виховуючи патріотизм та повагу до власної історії...» [5, с. 124]. У періоди політичної та соціальної нестабільності, наприклад під час військових конфліктів, національна культура повинна стати об'єднуючим фактором для суспільства, допомагаючи зміцнити моральний дух та впевненість у майбутньому. В умовах безпекових загроз, таких як війни, політична нестабільність або інформаційні атаки, питання збереження національної ідентичності набуває особливого значення [2]. Країни стикаються з викликами, що загрожують їх культурним, етнічним та духовним основам, які формують національну самосвідомість.

Саме мистецтво є не лише засобом естетичного самовираження, але й потужний механізм формування національної ідентичності. Національні художні форми, такі як музика, література, живопис, архітектура, танці та театр, виступають як носії культурної пам'яті та ідентичності. Через мистецтво відбувається комунікація між поколіннями, закріплюються цінності та символи, що визначають національну самобутність [3, с. 209].

У кризові періоди мистецтво стає не тільки способом естетичної рефлексії на події, але й важливим інструментом опору. Загрози національній безпеці країни можуть виходити від руйнівного впливу глобалізації і до асиміляції культур, втрати національних традицій та ідентичності. «У таких умовах національні художні традиції набувають нового сенсу, зміцнюючи єдність народу та підтримуючи національний дух...» [4, с. 330]. Українське мистецтво в умовах військових конфліктів виступає важливим елементом “м'якої сили”, що сприяє підтриманню духовної та культурної стабільності,

стає символом патріотизму, закріплюючи образи національної свободи, боротьби за незалежність і стійкості [1].

Отже, мистецтво відіграє ключову роль у збереженні національної ідентичності в умовах безпекового середовища. Воно виступає як інструмент, що сприяє консолідації нації, підтримці культурної пам'яті та опору зовнішнім впливам. У сучасних умовах глобалізації та зростаючих загроз національній безпеці мистецтво залишається важливою складовою духовної безпеки, сприяючи збереженню та розвитку національних культурних цінностей.

Література.

1. Барановська І.Г., Мозгальова Н.Г. У країну творчості через світ народного мистецтва: навчально-методичний посібник. Вінниця: ВДПУ, 2011. 134с.
2. Гнатюк О. Прощання з імперією: Українські дискусії про ідентичність. — К.: Дух і Літера, 2005.
3. Коваль Т.В., Граб О.Д. Національне виховання молодших школярів засобами музично-театралізованої діяльності / Т.В. Коваль, О.Д. Граб // Педагогічні науки: теорія та практика. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2022. № 1 (41). С. 206-212.
4. Коваль Т.В. Психолого-педагогічні особливості використання музичного фольклору в навчально-виховній роботі з молодшими школярами / Т.В.Коваль // Науковий журнал «Молодий вчений» №11 (51), Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2017. – С. 329-333.
5. Тодосієнко Н. Л. Формування естетичного сприймання у молодших школярів засобами комплексного використання мистецтва. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми.* Київ ; Вінниця, 2016. С. 122-126.